

Näringsminister Ibrahim Baylan
Näringsdepartementet

Kopia: Håkan Hillefors, Näringsdepartementet
Rolf Höijer, Näringsdepartementet
Finansdepartementet

Stockholm
2020-03-19

Sammanställning av förslag på regelförbättringar och regelförändringar som NNR fått från enskilda medlemmar med anledning av Covid-19

Efter uppkommen fråga vid kontakt med Näringsdepartementet om det finns särskilda regelförbättrings- eller regelförenklingsförslag som är eller kan vara viktiga i ljuset av Covid-19 och den situation som företagen kan hamna i framgent, har NNR frågat sina medlemmar. Nedan redovisade förslag på regelförbättringar och förändringar är en sammanställning av de förslag NNR fått av sina medlemmar.

Förslagen ska inte betraktas som en fullständig lista då flera av NNRs medlemmar i ljuset av rådande situation inte haft tid att utveckla eller möjlighet att respondera inom ramen för denna korta tidshorizont. Enskilda medlemmar kan också ha inlämnat ett eller flera förslag på åtgärder direkt till berört departement.

NNR har inte värderat eller rankat förslagen i sammanställningen. Vissa av förslagen som NNRs olika medlemmar tar upp kan vara liktydiga med eller överlappa varandra. Med tanke på den snabba utvecklingen och de beslut som regering, riksdag och myndigheter fattar fortlöpande skulle det också kunna finnas förslag i sammanställningen som på något sätt redan är under genomförande eller som övervägs genomföras. Något enstaka förslag kan det finnas delade meningar om inom näringslivssfären, beroende på hur det träffar olika branscher.

Skulle det i efterhand till NNR inkomma ytterligare förslag från någon eller några av NNRs medlemmar kommer NNR att vidarebefordra dessa till departementet samt komplettera dokumentet.

NNR anser det mycket angeläget att snabbt vidta åtgärder som kan underlätta och mildra den situation som Sveriges företag just nu upplever och ser fram emot en tät dialog med Näringsdepartementet i dess arbete med att ta fram och genomföra de viktiga regelförbättringar som nu behövs.

Andrea Femrell
VD Näringslivets Regelnämnd NNR

LRF

Med anledning av coronavirusets utbredning och dess effekter på livsmedelskedjan och de gröna näringarna har LRF sammanställt de åtgärder/önskemål som i dagsläget finns på samhället för att säkra livsmedelsförsörjning samt företagandet i de gröna näringarna.

LRF arbetar fortlöpande med att uppdatera bilden av läget, inte minst i primärproduktionen. I dagsläget tycks försörjningsläget av insatsvaror vara tillfredställande, men den bilden kan snabbt förändras inte minst beroende av omvärldsfaktorer. Det kan komma att ske prisrörelser på råvaror och insatsmedel vilket kommer att fördyra produktionen.

Det kan konstateras att de åtgärder som regeringen vidtagit avseende karenssdag, sjuklöneansvar, lönekostnader vid korttidspermittering samt anstånd med att betala skatt är viktiga åtgärder som förhoppningsvis underlättar det akuta läget för drabbade företag.

Nedan följer en sammanställning av inspel till regeringen och ansvariga myndigheter för det fortsatta arbetet:

- Klassificera företag i hela livsmedelskedjan som en prioriterad och samhällsviktig funktion i samhället.
- Stora delar av lantbruket går in i en säsong där stora delar av arbetskraften är säsongsanställd, ofta utländsk arbetskraft. Svårigheter för denna personal att resa till Sverige riskerar att skapa omfattande produktionsminskningar och lägre svensk självförsörjningsgrad av dessa produkter. Personer friställs i andra sektorer som hotell/restaurangbranschen och det kan finnas intresse för att arbeta i de gröna näringarna. Men det finns sannolikt vissa begränsningar för de som har arbetstillstånd om man vill byta bransch. Det är en fråga att studera närmare, om det skulle kunna gå att göra någon regelförändring att göra för att underlätta. I dessa frågor behövs fördjupas dialog med regeringen och relevanta myndigheter, t ex Arbetsförmedlingen.
- Beredskap för att ge dispens från regelverk, t ex avseende godkännande av att externa chaufförer får köra djurtransporter även om man inte genomgått utbildning samt dispenser för temporär överbeläggning vid djuranläggningar. Det sistnämnda skulle kunna bli aktuellt om det blir störningar i logistikflöden eller på slakterier.
- Ett flexibelt förhållningssätt hos myndigheter så att slakt kan hållas igång även om mindre avsteg från normala rutiner behöver göras. (T.ex. anpassad levandedjursbesiktning till följd av sjuka besiktningsveterinärer).
- Utarbeta ett myndighetsprotokoll som beskriver hur företagen ska agera vid smitta vid livsmedelsanläggningar.
- Beredskap för att stödja lantbrukare som drabbas. Vid utbrott av Covid 19 bland ägare och personal på lantbruksföretag kan det bli svårt att hitta ersättningspersonal. Detta är särskilt kritiskt avseende djurgårdar. LRF följer frågan och beredskapen bör vara hög att bistå dessa företagare.

- Förbered för eventuella dispensåtgärder kring t.ex. regelverket för foder inom ekologisk produktion.
- Påskyndad tillståndsprövning hos exempelvis kommuner och länsstyrelser förefaller motiverat i detta läge.

ALMEGA

1. Motverka likviditetsproblem i näringslivet

Redan nu har regeringen aviserat att man kommer införa ett tillfälligt uppskov för skatt och arbetsgivaravgifter, det är bra men det räcker inte. Vi föreslår därför en tillfällig nedsättning av den allmänna löneavgiften. Sannolikt kommer det också krävas insatser som gör att företag i knipa kan få statliga överbrygningslån och andra krediter.

2. Sänkt eller slopad moms

Att sänka eller slopa moms på utvalda varor och tjänster leder till lägre priser för konsumenterna vilket ökar konsumtionsefterfrågan. Eftersom offentlig sektor köper in en hel del insatstjänster från privata tjänsteföretag uppstår en momskostnad som inte kan dras av, eftersom offentlig verksamhet är momsbefriad. Sänkt eller slopad tjänstemoms skulle därmed minska kostnaderna för offentlig sektor. De branscher som främst skulle behöva riktade momssänkningar är vårdföretag, flyg- och resebolag, konsult- och bemanningsföretag, tidningar samt biografier.

3. Korta betaltiderna

En situation som bör undvikas är att betaltiderna stiger i näringslivet, vilket skapar likviditetsproblem hos leverantörsföretag som då tvingas agera bank åt sina kunder.

4. Upprätthåll efterfrågan på varor och tjänster

Offentlig sektor har ett viktigt ansvar att inte minska sina inköp av varor och tjänster med hänvisning till force majeure. Den offentliga sektorn i form av stat, kommuner och landsting bör hedra ingångna avtal.

5. Tidigarelägg offentliga inköp

Genom att tidigarelägga offentliga inköp och investeringar kan effekten av en tillfällig ekonomisk kris lindras.

6. Undvik uppsägningar på grund av arbetsbrist

Systemet för korttidsarbete, som ska träda i kraft den 1 maj 2020, innebär att staten står för personalkostnader med en tredjedel vid minskning av arbetstiden. Detta är bra, men staten måste ta en större andel. Vidare bör det vara möjligt att göra större neddragningar av arbetstiden än de 60 procent som föreslagits. Systemet måste även träda i kraft så snart som möjligt.

7. Tvinga inte företagen att säga upp personal

Ett stort problem med förslaget till korttidsarbete är att det ställs krav på arbetsgivare att göra sig av med konsulter och inhyrd personal. Detta innebär att arbetslösheten riskerar att öka mer än nödvändigt på grund av regelverket. Detta kan, och måste, regeringen åtgärda innan lagen träder i kraft.

8. Inför permitteringsregler

Andra länder har mer konkurrenskraftiga system för anpassning av personalstyrkan utan att säga upp medarbetare. Denna lösning kallas permittering utan lön, där arbetstagarens anställning består, men de får i stället a-kassa. Permitteringsmöjligheten bör införas snarast.

9. Minska sjuklöneansvaret

Avlasta arbetsgivare och arbetstagare från kostnader kopplat till sjukfrånvaro. I dag har arbetsgivarna i Sverige ett sjuklöneansvar de första två veckorna av sjukskrivningen.

10. Investera för framtiden

Kriser är ett bra tillfälle att göra nödvändiga strukturanpassningar så att konkurrenskraften och livskraften i näringslivet stärks. Samtidigt brukar tyvärr utgifterna för forskning och innovation minska när det är kris. Regeringen kan motverka dessa tendenser genom att öka och bredda investeringarna i forskning och utveckling. Nya vägar kan prövas för att göra det skattemässigt mer gynnsamt att investera i kompetensutveckling, till exempel genom kompetensavdrag och tech-checkar.

Förslag beträffande regeringens lagrådsremiss 5 mars ”Ett mer konkurrenskraftigt system för stöd vid korttidsarbete”:

- För att få fler företag att överleva bör företagen automatiskt få tillgång till den inbetalda skatten på skattekontot från 1 januari. Dagens krispaket innebär att företagen från och med idag kan ansöka om anstånd med att betala in moms till Skatteverket. Skatteverket kommer börja betala ut pengar till företagen först [7 april](#). Det är för långt fram i tiden.
- Förslaget innebär risk för utslagning av kunskapsintensiva tjänsteföretag och konsulter. I det föreslagna regelverket avs permittering och korttidsarbete står att en förutsättning för att kunna nyttja regelverket är att man vidtagit åtgärder vad gäller att avveckla konsulter och inhyrd personal – dvs. ej tillsvidareanställd personal. Om detta förslag blir verklighet innebär det att vi nu ser framför oss en stor mängd beställare som tvingas avveckla nyckelpersoner som ej är tillsvidareanställda för att på så sätt få tillgång till systemet. Detta skulle allvarligt förvärpa läget, både för kundföretagen och för konsultföretagen som då får bära ett problem skapat av en stimulansåtgärd.

Se skrivningar från lagrådsremissen:

Fotnot 14, s. 46: En av förutsättningarna för stöd är att arbetsgivaren ska ha använt sig av andra tillgängliga åtgärder för att minska kostnaden för arbetskraft. Sådana åtgärder kan handla om att genomföra uppsägning av personal som inte är tillsvidareanställd och som inte bedöms verksamhetskritisk, t.ex. konsulter, inhyrd personal eller tillfälligt anställd personal.

Fotnot 8 s. 40: I det nuvarande systemet finns ett inkomsttak på 40 000 kronor. Taket innebär att om en arbetstagare som har en månadslön som överstiger 40 000 kronor omfattas av korttidsarbete så beräknas det statliga stödet på 40 000 kronor, vilket innebär att staten i sådana situationer lämnar stöd med mindre än en tredjedel av kostnaden för korttidsarbete. Utredningen föreslår att detta tak höjs till 44 000 kronor. Taket regleras i förordning.

Detta måste sannolikt justeras i implementeringen, dessutom behöver det göras en höjning av lönetaket utöver den föreslagna för att skydda och skapa möjlighet att rädda

nyckelkompetens. Tillväxtverket torde behöva ytterligare instruktioner och generösa regler för tillämpning.

- Stödsystemet behöver kunna tillgodose fler situationer. I regeringens lagrådsremiss s. 19 ingår följande skrivning: *”Stöd bör inte heller kunna erhållas av arbetsgivare vars verksamhet syftar till att möta andra arbetsgivares tillfälliga och kortsiktiga behov av arbetskraft. Stora och plötsliga fall i efterfrågan på arbetskraft bör för sådana arbetsgivare inte anses vara oförutsedda.”*

Det är viktigt att instruktionerna till myndigheten gör tydligt att tillsvidareanställda konsulter med långa kundavtal både kan omfattas av stöd och behöver kunna finnas kvar som leverantörer när deras kunder söker stöd. Konsekvenserna av detta riskerar annars att bli omfattande och kännbara. Dessutom riskerar det att strida mot EU:s statsstödsregler.

Almega vill även uppmärksamma att lagrådsremissens beskrivning av effekterna för företagen (avsnitt 6.4) är inte korrekt. Där anges: *”Stödsystemet är öppet för alla typer av företag och branscher”*. Detta stämmer inte då bemanningsföretag inte har en möjlighet att nås av stödet.

Livsmedelsföretagen

I och med näringslivspaketet från den 16 mars har sjuklöneansvaret överfört till staten. Möjligheten till permitteringar utgör en viss lättnad för företag där efterfrågan kraftigt vikt. Det rör sig främst om företag som levererar till eller själva är verksamma inom hotell- och restaurangsektorn och/eller företag med hög relativ personalkostnad, som till exempel bagerier och caféer.

Det innebär att branschen som helhet har två olika problem just nu: 1) att säkerställa samhällets försörjningsförmåga av livsmedel, 2) företagsekonomiska problem till följd av utebliven efterfrågan och låg likviditet. Dessa problem kan inte lösas med samma typ av åtgärder.

En viss hamstring/bunkring/beredskap har skett på hushållssidan, men när det gäller livsmedel har produktion och leveranser fram till nu fungerat utan allvarligare störningar.

Krav på åtgärder:

- Hela livsmedelskedjan ska betraktas som samhällsviktig. Vad samhällsviktig innebär måste också bli tydligt definierat. (Exempelvis vad som gäller för produktionskritisk personal, tillgång till insatsvaror, prioriterad fördelning av laboratoriematerial, skyddskläder och hygienartiklar)
- En enda kontaktpunkt för företagen. Både för att uppdatera och informera, men också för att information från regering och myndigheter ska nå rätt personer i branschen.
- Ett myndighetsprotokoll för hur företag som har smitta i sina anläggningar ska agera och hur sanering och återupprättande av verksamheten skyndsamt kan ske efter godkännande av relevanta myndigheter.

- Prioritering och stor flexibilitet från myndigheter. Till exempel verksamheter som slakteri kräver närvarande myndighetsperson. Där måste Livsmedelsverket säkerställa tillgången på veterinärer så att inte först slakteriet behöver stänga och sedan att inte företag längre fram i kedjan behöver stänga på grund av bristen på råvaror.
- Dispens för regelverk i samband med transporter, så att varuflödena kan upprätthållas.
- Internationell handel av gods behöver kunna fungera smidigt.
- Återgång till det spårningssystem för fisk som gällde i Sverige fram till 2019 och som gäller i övriga EU.
- Ingen kontroll av primär ingrediens under 2020
- Ändamålsenlig och lösningorienterad tillämpning av regelverk från ansvariga myndigheter.
- Livsmedelsverket bör agera för att samtliga kontrollmyndigheter, på nationell, regional och lokal nivå, som utövar tillsyn av livsmedelsföretag ska acceptera större flexibilitet för företagen när det gäller kontroll av livsmedelslagstiftning. Som exempel kan ett företag behöva skriva flera snarlika ingredienser i sin ingrediensförteckning för att kunna variera mellan dessa då leveranserna nu är osäkra. (allergena ingredienser får dock givetvis aldrig ingå utan att de har deklarerats.) Det kan också gälla annan livsmedelslagstiftning, alltså i korthet: vara pragmatiska i kontrollen och acceptera mindre fel som inte innebär hälsorisk eller grov oredlighet, så länge effekterna av coronaviruset kvarstår.
- Slopade kommunala tillsynsavgifter (i likhet med vad exempelvis kommunerna i Partille, Trosa och Staffanstorp gjort.

Svensk Handel och Svensk Dagligvaruhandel

Övergripande och nödvändiga åtgärder- flexibilitet och tillfälliga dispenser från gällande regelverk.

Tillsynen hos Livsmedelsverket (Även framfört till landsbyggsministern via hearing förra veckan)

I vissa avseenden bör myndigheters tillsyn vara flexibel under en period framöver. Exempelvis gällande krav på ursprungsmärkning av livsmedel. Dagligvaru- och partihandelsföretagen kan tillfälligt behöva byta leverantörer av livsmedel för att säkerställa tillgången på livsmedel och därigenom tvingas bryta mot regler om ursprungsmärkning och/eller annan livsmedelsinformation på svenska. Denna typ av regelöverträdelser bör inte beivras från myndigheternas sida under en period.

Apotek

- A) Expediering av ett läkemedel på e-handel görs på distans. Det är inte tillåtet att göra detta hemifrån för personal som arbetar i fysiska butiker, men som kanske tillfälligtvis befinner sig i karantän.

- B) Om apotek i (framförallt) glesbygd tvingas stänga på grund av smittspridning kan läkemedelsförsörjning i mindre samhällen påverkas kraftigt. Flexibilitet och tillfälliga dispenser från förbud i regelverk gällande att flytta läkemedel från ett apotek till ett annat kan behövas.

Det är Lagen om handel med läkemedel 2009:366 som reglerar båda frågorna. En farmaceut måste göra en s k teknisk kontroll av läkemedelsförpackningen. Denna måste ske fysiskt (hålla förpackningen i handen). Även förflyttning av läkemedel regleras där. Det handlar om att apotek är detaljhandel (mot konsument) och inte partihandel. Lagen specificeras närmare i Läkemedelsverkets föreskrifter (receptföreskrifterna).

Andra viktiga förslag

- Nationell implementering av lagstiftningen om primär ingrediens bör pausas. Livsmedelsverket fastställde den nationella vägledningen väldigt sent, vilket genererat merjobb i dagligvaruhandeln. I den situation som råder behöver dagligvaruhandeln flytta personalresurserna till arbete med coronarelaterade frågor.
- Man bör överväga att pausa implementeringen av nya punktskatter tillfälligt. För dagligvaruhandeln gäller det framförallt beskattningen av de mindre tunna plastpåsar. Det kommer att kräva en ganska komplicerad praktisk implementering i butik som tar resurser från personalen. Och det finns en del frågetecken kring hur implementeringen ska gå till. Men också för att konsumenter, även om det inte finns belägg för smitta via livsmedel, i dessa tider kan uppleva det som mer hygieniskt att använda plastpåsar än att placera frukt och grönt direkt i korgen eller på bandet.

Visita

Slopad arbetsgivaravgift under viss tid

Besöksnäringen är andelsmässigt den största ungdomsarbetsgivaren i Sverige med drygt 32 procent anställda under 26 år. Näringen är en av de viktigaste för att skapa jobb för nya svenskar – 41 procent av alla anställda är utlandsfödda. 6 av 10 företag inom näringen drivs av utlandsfödda.

Arbetsgivaravgiften som idag uppgår till drygt 31 % består till nästan 12 % av en så kallad löneavgift, som egentligen är en skatt då den inte motsvaras av några förmåner.

I detta akuta skede för företagens ekonomi bör arbetsgivaravgiften för företagen slopas helt under ett antal månader framåt, förslagsvis under 2020.

Inför ett omedelbart stopp för Skatteverkets uttag av kontrollavgifter enligt skatteförfarandelagen

Inför ett omedelbart stopp för uttag av kontrollavgifter från företagen vid kontroller av personalliggare och kassaregister enligt 50 kap. 1-4 §§ skatteförfarandelagen. Företagen belastas hårt av dessa kontrollavgifter. Under rådande omständigheter bör inga sådana kontrollavgifter tas ut.

Inför ett omedelbart stopp för det kommunala avgiftsuttaget från företag

Kommunerna har möjlighet att ta ut avgifter från företagen i olika sammanhang, bl.a. i ansökningsärenden och för tillsyn. Sådan rätt föreligger bl.a. enligt alkohollagen, miljöbalken, lagen om tobak och liknande produkter, förordningen om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter och plan- och bygglagen. Det behövs i rådande läge ett omedelbart stopp för dessa avgiftsuttag och debiterade avgifter för år 2020 bör återbetalas till företagen.

Förändra omedelbart alkohollagens krav på matutbud m.m.

Det så kallade matkravet i 8 kap. 15 § alkohollagen måste moderniseras och anpassas till nutiden. Alkohollagens krav på tillhandahållande av lagad eller på annat sätt tillredd mat innebär att det måste finnas ett flertal förrätter, huvudrätter och desserter att välja bland. Det är inte rimligt att generellt kräva ett sådant matutbud. Det är heller inte meningsfullt eller skäligt att som nu ställa krav på att tillståndshavare ska kunna tillhandahålla mat under hela serveringstiden, oavsett tid på dygnet och oavsett om det kan förväntas att någon kommer att beställa mat. Det ekonomiska läget för företagen nu medför att förändringar i dessa avseenden är angelägna.

Vidare är det viktigt att inte tillfälliga betalningssvårigheter/likviditetsproblem till följd av rådande ekonomiska situation läggs till grund för ingripande mot innehavare av serveringstillstånd under återopande av ekonomiska brister.

Sinf

Korta betaltiderna

Storföretagen har flera hundra miljarder i skulder till sina underleverantörer, vilket är en stor riskexponering. Detta förslag gäller stora företag (ofta i dominerande ställning på marknaden, dock utelämnas ev storleksmässig definition i nedan förslag liknande det som återfinns i Krav på rapportering av betalningstider N2019/01251/KSR om t ex fler än 250 anställda och mer). Essensen i förslaget är att krislånet och därmed kapitalet transfereras i kedjan, så att även likviditeten transfereras ner i hela leverskedjan och tillkommer även små- och medelstora bolag. På så sätt kan man hålla hela näringslivet i gång i svåra tider och staten säkerställer att de företag som erhåller krislån inte använder beviljat kapital på ett oetiskt sätt och samtidigt fullföljer rimliga krav som uppställs i samband med beviljandet.

En situation som bör undvikas är att betaltiderna stiger i näringslivet, vilket skapar likviditetsproblem hos leverantörsföretag som då tvingas agera bank åt sina kunder. Storföretagen har redan stora skulder till sina leverantörer, och det läget riskerar att förvärras i rådande tider. Om krislån verkligen ska göra nytta och få avsedd effekt måste kapitalet transfereras vidare till leverantörsledet, genom krav på de företag som erhåller krislån. Effektiva affärstransaktioner är viktigt för likviditet, stärkt konkurrenskraft- och innovationskraft. En hållbar tillväxt är av största vikt för leverantörsföretagens överlevnad i Sverige - det är därav väsentligt att storföretagen minskar inlåsnings effekterna och riskexponeringen för sina leverantörsföretag genom att betala dem i tid.

Sinf föreslår:

Företag som ansöker om krislån skall beviljas lån, endast villkorat att;

- a) **de betalar sina skulder till sina underleverantörer**
innehärandes att 50% av pengarna i ett krislån skall användas till att betala sina skulder till svenska underleverantörer.
- b) **de arbetar långsiktigt för att korta sina betaltider och därmed minska inlåsningseffekten och riskexponeringen för såväl underleverantör som storföretag**
Att arbeta långsiktigt med frågeställningen innebär att ansluta sig till näringslivets initiativ om att korta betaltiderna (www.betaltider.se) och medverka till viljeförklaringen genom Uppförandekoden. Företaget åtar sig att verka för kortare betaltider och att vidta åtgärder i förhållande till efterlevnaden för att minska sina leverantörsskulder långsiktigt.

Genom att ställa krav på dessa två åtgärder i förhållande till beviljandet av krislån kan staten försäkra sig om och förhindra att de företag som beviljas krislån inte agerar oetiskt, genom att föra över sina likviditetsproblem vidare på leverantörsledet och att problemen därmed förvärras för leverantörsföretag till dessa storföretag (främst små- och medelstora bolag). Staten har ett viktigt ansvar i att säkerställa hur beviljandet av dessa krislån sker och hur företagen får disponera ett sådant krislån, och därför behöver man säkerställa ett konkret åtagande från de företag som beviljas lån så att pengarna inte används på ett oetiskt sätt/icke avsett vis.

Småföretagarnas Riksförbund

- Tillåt att företaget anmäler sig för uppskov med skattebetalningar och att man därmed är på rull. Handläggning och annat får Skatteverket sköta senare.
- Ta bort avgifter och räntor på uppskov för inbetalningarna till Skatteverket. Det kan väl inte vara rimligt att man ska tjäna över i miljard på ränteskillnader när det är kris
- Tillåt företag att anmäla sig till korttidspermittering (och inte korttidsjobb som lagrådsremissen anger). Handläggning får man ta i efterhand när myndigheten får tid.

Företagarna

Regering och myndigheter måste i första hand fokusera på att stoppa en vidare spridning av viruset i Sverige. Detta sagt så är det viktigt att regering och myndigheter gör så mycket som möjligt för att underlätta företagens krishantering. Utan företag stannar Sverige. Det finns behov av ytterligare åtgärder, framförallt för att hantera företagens likviditetsproblem. Dessutom finns en rad frågetecken kring redan kommunicerade åtgärder som behöver klaras ut.

I takt med att oron ökar, och att allt fler verksamheter och aktiviteter påverkas, kommer de negativa effekterna genom kostnader och likviditetsbrist i företagen att tillta. Nu är det viktigt att regeringen snabbt och tydligt kring hur krisåtgärderna ska implementeras. Det är också av största vikt att det nu och under många år framöver råder en nolltolerans mot ökad regelbörda och ökade administrativa kostnader för företag. Även detta bör beaktas i alla åtgärder som nu vidtas.

Företagarna efterfrågar:

1. Stärk företagets likviditet med enklare anstånd för skattebetalningar.

- Förtydliga och förenkla anståndsförfarandet så att företagen kan få stärkt likviditet nu. Dispens bör ges från kravet om att kunna påvisa framtida betalningsförmåga.
- Öppna upp för att givna anstånd kan förlängas efter ettårsfristen. Detta kan kombineras med förbud mot utdelning under det förlängda anståndet, tills skulden är betald. Målet ska vara att undvika att hälsosamma bolag försätts i konkurs på grund av att medel saknas att betala anståndsbeloppet vid förfallodagen.
- Anståndet bör kunna ges för fler redovisningsperioder, förslagsvis sex månader.
- Gör om anståndet till att utgå automatiskt, ingen ansökan behövs. Kan inledningsvis gälla för perioden maj-september för att behålla likviditet i företagen över sommaren, och kan kombineras med förbud mot utdelning under anståndsperioden.
- Slopa, eller sänk, den månatliga anståndsavgiften.

2. Speciallagstiftning som begränsar möjligheten att påföra företrädaransvar.

- Antingen generellt eller för företag som fått corona-anstånd.

3. Möjliggör kvartalsbetalning

- Företag som redovisar och betalar moms månadsvis ska genom enkel och snabb ansökan kunna godkännas för kvartalsbetalning. Kan kombineras med att gränsen för årlig momsinsbetalning höjs – likviditetsstärkande på kort sikt.

4. Ytterligare likviditetsstöd i form av delvis garanterade lån med möjlighet till amorteringsfrihet, utöver Riksbankens 500 miljarderna.

Bankerna ställer samma krav som vid "ordinarie utlåning" om krav på säkerhet, lönsamhet, m.m. Därmed har mindre företag som hamnat i kris fortsatt svårt att få lån utan att ställa orimliga krav på borgen eller annan säkerhet. Ytterligare likviditetsstöd i form av delvis garanterade lån med möjlighet till amorteringsfrihet behövs för mindre företag som nu befinner sig i akut likviditetsbrist. Förslagsvis kan dessa Corona-lån kanaliseras genom Almi.

5. Korttidsarbete och "korttidspermittering"

- Stöd för korttidspermittering omfattar inte ägare, delägare eller ägares familjemedlemmar som är anställda i verksamheten. Den tillfälliga lag som gäller från och med 16 /3 och hela 2020 bör omfatta även ägare och ägarens familjemedlemmar som är anställda och uppbar lön.
- För företag som inte har kollektivavtal ska den arbetstids- och löneminskning som har avtalats vara densamma för alla deltagande arbetstagare inom driftsenheten. Detta bör ändras så att även företag utan kollektivavtal kan ha differentierade (olika arbetstidsförkortningar) inom en driftsenhet förutsatt att det är avtalat med de anställda.
- Lagstiftningen stadgar vidare att företaget inte får vara på obestånd när stödet söks. Många mindre företag i framför allt branscher som nu mer eller mindre är nedstängda, exempelvis restauranger, besöksnäringen, hotell och turismnäringen i stort, hamnar fort i obestånd när alla intäkter försvinner. "Obeståndsdatumet" för

när de utökade reglerna som ska gälla under 2020 bör därför sättas till 1 februari 2020.

- Regeringen bör också fatta beslut om ett tillfälligt undantag i MBL där mindre företag utan kollektivavtal undantas från förhandlingsskyldigheten gällande korttidspermittering med anledning av pandemin nu under 2020.

6. Ge upphandlande myndighet undantag från upphandlingslagstiftningen.

Stöd upphandlande myndigheter att göra undantag från upphandlingslagstiftningen, dvs. direktupphandla köp som annars borde ha konkurrensutsatts. Vid direktupphandling kan det lokala näringslivet beaktas, men utgångspunkt ska förstås vara att köpen ska vara så fördelaktiga som möjligt.

7. Tidigarelägg att staten tar över sjuklöneansvaret

Regeringen har i praktiken hemförlovat stora delar av företagets personal. Nu står företagen med enorma kostnader för sjuklön och dessutom ett underskott på personal för att deras verksamheter ska gå runt. Därför bär staten ta över sjuklönekostnaderna från och med 13 mars, inte 1 april som regeringen föreslagit.

8. Staten bör ersätta egenföretagares karenstid oavsett längd

Att egenföretagares karenstid ersätts genom en schabloniserad sjukpenning för dag 1–14 är välkommet. Då inkluderas inte de tiotusentals (12 procent) av alla egenföretagare som har karenstid på 30–90 dagar. Staten bör ersätta egenföretagares karenstid oavsett längd.

9. Skydda allas SGI från 1 januari 2020

Företagare som tar ut lägre eller ingen lön i kristider sänker sin SGI. Allas, inklusive anställda, bör få sin SGI skyddad från 1 februari 2020. Att gå ner i lön kommer då inte att påverka företagares socialförsäkringsskydd.

10. Formalisera vilandeförklaringen i a-kassan och se över begreppet avgörande inflytande

Reglerna kring när ett företag ska anses vilande behöver ses över, så att en vilandeförklaring inte innebär ett förbud mot marknadsföring och kundkontakter i syfte att återuppta verksamheten. Utöka också antalet vildanden som får göras. Reglerna för vad det innebär att ha ett avgörande inflytande på ett bolags verksamhet behöver ses över så att en suppleantplats i styrelsen inte innebär att närstående betraktas som företagare vid arbetslöshet och därmed nekas a-kassa.

11. Tillåt företagare att driva företag under föräldraledighet och sjukdomsperioden

För de flesta företagare är det inget alternativ att helt lägga ner företaget under föräldraledigheten eller sjukdomsperioden, i synnerhet under kristid. Idag löser många situationen genom att jobba, trots att man uppstår föräldrapenning eller sjukpenning. Istället för att skuldbelägga företagande föräldrar och sjukskrivna genom att förbjuda dem att göra också icke fakturerbara nödvändiga åtgärder bör regelverket därför ses över, så att begränsade aktiviteter i företaget är tillåtna också under föräldraledighet eller sjukdom.

För att underlätta för företagen att möta de långsiktiga effekterna och stimulera ekonomin föreslår Företagarna:

Sänk skatten genom ytterligare jobbskatteavdrag, särskilt för lägre inkomster

I stället för att sänka skatt retroaktivt (genom retroaktiva ökade jobbskatteavdrag och lägre skatt på pensioner), vilket framstår som en åtgärd i huvudsak ämnad att stimulera hushållens konsumtion, bör budgetutrymme användas för ytterligare jobbstimulerande skattesänkningar 2020–2021. Företagarna skulle till exempel vilja se ytterligare jobbskatteavdrag, särskilt för lägre inkomster.

Utöka växa-stödet

På längre sikt anser Företagarna även att den nedsatta arbetsgivaravgiften ("växa-stöd") för enmansföretagare som anställer ska utökas till att även omfatta den andra anställda, och med höjt lönetak.

Höj ROT-avdraget

Höjt ROT-avdrag som föreslagits av Moderaterna är en bra och efterfrågad reform som Företagarna har förespråkat länge. På medellång sikt kan det bidra till att öka efterfrågan av tjänster i ROT-sektorn.

Kommunala åtgärder för att stötta lokala företag med anledning av coronaviruset

Skjut upp avgifter för tillsyn och tillstånd

Skjut upp eller slopa kostnaden för kontroll- och tillsynsändanden inom samtliga områden inom ramen för den kommunala myndighetsutövningen (livsmedel, miljö, brandtillsyn, serveringstillstånd, markupplåtelse etc.). Kontroller ska givetvis fortsätta göras, inte minst för att förebygga och motverka ökad sprittspridning, men fakturorna kan vänta.

Skjut upp hyror, avgäld och förläng betaltider

Många kommuner har en avgörande roll som beställare inom kommunala inköp, som fastighetsägare eller hyresvärd för avtal som omfattar en stor del av de mindre lokala underleverantörerna och hyresgästerna. Det är avgörande att kommunen och relevanta leverantörer i första ledet skyndsamt ser över möjligheten till att skjuta upp hyror, avgäld, förlänga betalningstider och övriga villkor för att öka likviditeten hos småföretagen.

Betala leverantörer skyndsamt

Skjut upp betalningen för löpande kommunala avgifter i form av t.ex. vatten och sophantering. Om kommunen själva har fått fakturor från lokala leverantörer bör de betalas skyndsamt.

Skjut upp evenemang i stället för att avboka

Särskilt företag inom besöksnäringen och eventbranschen är hårt drabbade av krisen. Undvik att ställa in evenemang som kommunen har inbokat hos lokala företag. Försök istället att hitta ett datum längre fram i tiden och låt de pengar som betalats in stanna hos företaget.

Dela upp upphandlingar

Om kommunen behöver göra inköp inom ramen för LOU, försök att dela upp upphandlingarna så att även mindre lokala företag kan lägga anbud. Vid akuta situationer har upphandlande myndigheter möjlighet att göra undantag från lagstiftningen och i stället direktupphandla. Tipsa de lokala företagen om upphandlingar och inköp som sker i

grannkommunen.

Lägg ut kommunal verksamhet på entreprenad

Gör en genomlysning av kommunens verksamheter och se om det finns områden i egen regi som istället kan utföras av lokala företagare.

Lots som guidar företagare

Kommunerna behöver inrätta en direkt lots för ortens företagare som har frågor om företagandets fortlevnad och bistå med korrekt guidning till rätt instans för att ytterligare få råd och hjälp.

Uppmana till fortsatt konsumtion

Uppmana kommunens anställda, som inte är sjuka eller i en riskgrupp, att fortsätta konsumera och handla av de lokala företagen.

Öppna uteserveringar tidigare

Många restauranger har en uteservering under den varma årstiden. När dessa tillåts öppna varierar från kommun till kommun. Genom att tidigarelägga öppningen av uteserveringar kan kommunen göra det lättare för restauranger och kaféer att få gäster, eftersom de kan sitta ute i friska luften där risken för att bli smittad bedöms vara mindre. Slopa tillståndavgiften för uteserveringar och torghandel.

Svenskt Näringsliv

Mot bakgrund av den allvarliga kris som många av landets företag befinner sig i är det av största vikt att skyndsamt vidta alla åtgärder som kan bidra till att rädda i grunden livskraftiga verksamheter från konkurs. Med rätt insatser kan de negativa ekonomiska konsekvenserna minskas och ge oss ett mer gynnsamt läge när den mest akuta krisen är över.

Svenskt Näringsliv vill därför föra fram nedanstående förslag till regelförbättringar som kan genomföras i ett omedelbart perspektiv. Samtidigt är det mer angeläget än någonsin att arbetet med att fortlöpande se över regelverket för att söka lösningar som minskar regelkrånglet och företagets kostnader fortsätter. I ett sådant arbete deltar gärna Svenskt Näringsliv.

Förslag till omedelbara åtgärder

1. Regeringen bör ge länsstyrelserna i uppdrag att påskynda och tidigarelägga planerade utbetalning av företagsstöd.
2. Den pågående krisen kommer tyvärr medföra att vissa företag tvingas lägga ner sin verksamhet eller gå i konkurs. Därmed kommer verksamhetslokaler och fastigheter att förlora hyresgäster. I syfte att ge ökad flexibilitet i ett läge då ekonomin går mot återhämtning bör reglerna kring hyresmoms för verksamhetslokaler omedelbart moderniseras. Svenskt Näringsliv har utarbetat ett förslag till ny lagstiftning som skickats in till Näringsdepartementet och Finansdepartementet 2020-03-19.
3. Flera kommuner vidtar nu åtgärder för att underlätta för lokala företag. Bland annat avstår man från planerade tillsynsbesök som kan genomföras vid senare tillfälle. Därutöver debiteras tillsynsavgifter först efter genomfört besök. Samtidigt råder viss osäkerhet hos

andra kommuner huruvida s.k. efterhanddebitering står i överensstämmelse med reglerna i framför allt livsmedelslagen. Regeringen bör skyndsamt klargöra att s.k. efterhanddebitering är både möjlig och önskvärd.

4. För att stärka företagens ansträngda likviditet och minska de administrativa kostnaderna bör regeringen ge Försäkringskassan i uppdrag att utbetala sjukpenning från första dagen, se särskild skrivelse inskickat till Näringsdepartementet och Finansdepartementet 2020-03-19.
5. För att minska risken för likvidation/konkurs av i grunden livskraftiga företag bör tidsfristerna i aktiebolagslagen kring kontrollbalansräkning tillfälligt förlängas.
6. I spåren av Corona-krisen kommer många företag behöva stöd och information från Arbetsmiljöverket, i första hand risk- och konsekvensbedömningar. Regeringen bör därför klargöra att myndigheten prioriterar denna insats. Andra uppdrag bör skjutas framåt i tiden. Tillsynsverksamheten bör i rådande situation inriktas i första hand på råd och vägledning.

Särskilda åtgärder för hotell-, restaurang- och besöksföretag

1. Inför ett omedelbart stopp för uttag av kontrollavgifter från företagen vid kontroller av personalliggare och kassaregister enligt 50 kap. 1-4 §§ skatteförfarandelagen. Företagen belastas hårt av dessa kontrollavgifter. Under rådande omständigheter bör inga sådana kontrollavgifter tas ut.
2. Kommunerna har möjlighet att ta ut avgifter från företagen i olika sammanhang, bl.a. i ansökningsärenden och för tillsyn. Sådan rätt föreligger bl.a. enligt alkohollagen, miljöbalken, lagen om tobak och liknande produkter, förordningen om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter och plan- och bygglagen. Det behövs i rådande läge ett omedelbart stopp för dessa avgiftsuttag och debiterade avgifter för år 2020 bör återbetalas till företagen.
3. Det så kallade matkravet i 8 kap. 15 § alkohollagen måste moderniseras. Det avser i första hand kravet på att tillståndshavaren ska kunna tillhandahålla mat under hela serveringstiden. Vidare bör det omedelbart klarläggas att tillfälliga betalningssvårigheter/likviditetsproblem till följd av Coronakrisen inte ska läggas till grund för ingripande mot innehavare av serveringstillstånd.